

Personeelsuitdagingen voor kwaliteitsvol onderwijs: twee toetsstenen, negen aandachtspunten

Nieuws vrijdag 31 maart 2023

Bijna iedere dag wordt er wel een voorstel over het onderwijs gelanceerd, want hoewel er een tekort is aan leerkrachten, zijn er meer dan genoeg externe onderwijsexperts in dit land. Bovendien komen de Vlaamse verkiezingen en de vorming van een nieuwe regering naderbij. Daarom zullen ACOD Onderwijs en de andere onderwijsbonden jullie de komende weken en maanden informeren. We zullen ook jullie mening vragen over een aantal belangrijke punten.

Twee toetsstenen

Wij willen duurzaam en kwaliteitsvol onderwijs en dat is alleen mogelijk als er waardering, respect én vertrouwen voor het onderwijspersoneel is en als voor iedere leerling, student en cursist breed vormend onderwijs gegarandeerd is. Deze twee basisbeginselen zijn voor ons de toetsstenen voor alle voorstellen die op het onderwijs afkomen.

In dit artikel schetsen we negen punten die we de volgende weken en maanden onder de aandacht zullen brengen. Zij zijn de uitwerking van de twee basisbeginselen die we net vermeld hebben.

Kernopdracht van onderwijs

Lessen voorbereiden en geven, klassenraden, overleg met collega's en ouders, professionalisering: dit alles vormt de kernopdracht van de leerkracht. Regeldruk, juridisering, outputcontrole en andere factoren veroorzaken administratieve overbelasting en brengen de kernopdracht in het gedrang. Daarom vragen wij dat de opdracht begrensd wordt en dat de taken die niet tot de kernopdracht behoren, afgebouwd worden.

Meer goed opgeleid en gemotiveerd personeel

Om een kwaliteitsvolle dienst te leveren, heb je gemotiveerd en goed opgeleid personeel nodig. In het onderwijs is dat niet anders. Daarom vragen wij dat de overheid blijvend investeert in de opleiding en professionalisering van het onderwijspersoneel. Wij vragen ook een stabiele en niet-concurrentiële werkomgeving waarin personeelsleden persoonlijke accenten leggen, reflecteren op hun opdracht en in vertrouwen langdurige projecten uitwerken. De verloning en de meetbare leerwinst van de leerlingen mag niet gebruikt worden om de prestaties (en de verloning) van het personeel te beoordelen.

Een sterk statuut

Om de onderwijsopdracht behoorlijk te vervullen, heb je professionele autonomie en voldoende beslissings- en handelingsruimte nodig en moet je vrij zijn van beïnvloeding door en druk van bijvoorbeeld de politiek of de ouders. Die autonomie en bescherming moeten ingebouwd zijn in het personeelsstatuut. Wij verwerpen de 'modernisering' die hieraan willen tornen.

Werkbaar en leefbaar werk

Werkbaar werk is belangrijk om mensen aan te trekken én te behouden. Jammer genoeg wijzen de rapporten van het ministerie van Onderwijs jaar na jaar uit dat afwezigheden naar aanleiding van ziekte vooral te maken hebben met psychosociale aandoeningen. De voornaamste oorzaak hiervan is de te hoge werkdruk.

Daarom vragen wij een plan om de werkdruk en de planlast te verminderen en een degelijk loopbaanbeleid. Dat laatste moet ervoor zorgen dat een personeelslid in iedere fase van zijn carrière – van de eerste stap in het onderwijs tot de dag voor het pensioen – werkbaar werk heeft.

Professioneel (school)leiderschap

Scholen en centra staan of vallen met de kwaliteit van de directeur. Daarom vragen wij dat directeurs (in spe) zelf onderwijservaring hebben en dat ze de mogelijkheid krijgen om zich te professionaliseren, zowel wanneer ze een directieambt ambiëren als wanneer ze de functie reeds vervullen.

Correcte financiering

De kernopdrachten op alle onderwijsniveaus – ook van het hoger onderwijs – moeten met publieke middelen gefinancierd worden. Afhankelijkheid van particuliere sponsors of commerciële activiteiten is dus uit den boze, omdat dit het onderwijs overlevert aan externe beïnvloeding.

Volwaardige basisomkadering

Wij willen een volwaardige basisomkadering. Als er nood is aan taken naast de kernopdracht, dan moet de overheid daarvoor in bijkomende middelen voorzien. De basisomkadering is uitsluitend bestemd voor de kerntaak. Dit komt niet alleen de lerenden ten goede, maar verlicht ook de werkdruk bij het personeel. Bovendien moet bij het toekennen van de middelen rekening gehouden worden met de sociaaleconomische kenmerken van de leerlingen en cursisten.

Gepaste onderwijsinfrastructuur en -capaciteit

Er moeten niet alleen voldoende plaatsen zijn in de scholen, de scholen moeten ook voldoen aan actuele en toekomstige noden en aan alle vereisten op het vlak van veiligheid en hygiëne. Als gekozen wordt voor het concept van de brede school, dan mag dat de kernopdracht van de school niet in het gedrang brengen. Tegenover de extra taken die dit met zich meebrengt, moeten extra (personeels-)middelen staan.

nancy.libert@acod.be

ACOD Onderwijs op Youtube

De volgende weken en maanden zullen ACOD Onderwijs en de andere onderwijsvakbonden op deze punten terugkomen. We zullen jullie verder informeren en jullie mening vragen. Je kan alvast het filmpje 'Uitdagingen voor onderwijs' bekijken, als je dat tijdens de actieweek van 6 tot 10 maart niet hebt kunnen zien in je school of centrum. Gemist? Ga dan snel naar ons Youtube-kanaal. De snelkoppeling vind je op onze website (www.acodonderwijs.be – links bovenaan).